

V této práci jsme se zabývali prostředky pro vyjadřování propozic a mezipropozičních vztahů v jazykovém páru čeština-španělština a jejich realizací v reálných, synchronních a reprezentativních textech. Při jejich analýze jsme uplatnili deskriptivně-kontrastivní přístup za použití kvalitativní a kvantitativní metody.

S vědomím, že realizace mezipropozičních vztahů je podmíněna žánrovými konvencemi, jsme se zaměřili pouze na žánr *katalog výstavě*. Chápali jsme jej v užším smyslu slova - výhradně jako text uměnovědného obsahu.

Nejprve jsme stylistickou analýzou ověřili, zda zvolené texty náleží k vytyčenému žánru. Jeden dílčí španělský text jsme z analýzy vyřadili, protože nesplňoval kritérium umělecko-historického zaměření.

Při realizaci vlastní analýzy jsme pracovali se třemi páry textů – dvojjazyčným, srovnatelným a paralelním. Kontrastivní analýzu jednotlivých textových párů jsme završili translátologickou analýzou španělského textu a jeho překladu do češtiny.

Hypotézu jsme formulovali na základě diplomových prací obhájených v posledních letech na Ústavu translátologie FF UK. Výsledky analýzy naši hypotézu zčásti vyvrátily.

Především se ukázalo, že se výraz původního španělského textu vyznačuje vyšší mírou sevřenosti než český, což bylo dáno nezvykle vysokým zastoupením vět jednoduchých v původním českém textu. V rámci této práce jsme nedokázali určit, zda jde o konvenci žánru či idiolekt autorů.

Španělský text se vyznačoval delším souvětím a větným celkem vůbec, což již odpovídalo námi stanovené hypotéze. Potvrdilo se, že španělština je na prostředky pro vyjadřování propozic systémově bohatší než čeština a s oblibou využívá tzv. polovětných vazeb. Španělský text se vyznačoval nižší frekvencí koordinace a chudším spektrem koordinačních vztahů. Naopak byl výrazně bohatší na subordinaci a subordinační vztahy. Pro český původní text bylo charakteristické především nezvykle vysoké zastoupení vět jednoduchých. Co se týče mezipropozičních vztahů, v souladu s naší hypotézou v obou textech převládaly vedlejší věty vztažné a poměr slučovací.

Český překlad byl v porovnání s českým původním textem charakterizován delšími větnými celky a souvětími, což odpovídalo naší hypotéze. V rozporu s našimi předpoklady však zároveň tíhl k těsnějšímu vyjadřování než původní text. Kombinace těchto dvou jevů v některých případech vedla nevhodnému strukturování vět a přesycení výrazu překladu.

Porovnání paralelních vzorků dalo vyniknout výrazné redukci slov a počtu propozic, která se odehrála při procesu překladu. Dále došlo ke zkrácení souvětí a větných celků, ale jejich délka zdaleka neklesla na hodnoty charakterizující původní český text. Překladatel

zvýšil četnost koordinačních vztahů na úkor subordinace a jejich spektrum bylo pestřejší než v originále. Zredukoval také počet vět jednoduchých, což bylo zcela v rozporu s tendencí, která vyplynula ze srovnání původních textů.

Na základě translatologické analýzy se nám podařilo popsat strategii aplikovanou překladatelem: U kategorií, jimiž disponují oba jazyky, se přikláněl k zachování sevřenosti vyjádření. Jestliže zvolil transpozici, preferoval sevření výrazu nad jeho uvolněním. U španělských polovětných vazeb nebyla strategie takto jednoznačná. U infinitivu a participia převládalo těsnější vyjádření, zatímco u gerundia tomu bylo naopak.

V rámci translatologické analýzy jsme nečinili závěry stran interferencí z jazyka originálu do jazyka překladu. Vzhledem ke specifické skladbě českého původního textu bylo třeba provést analýzu většího množství materiálu, abychom ověřili, zda je daný vzorek pro náš žánr skutečně směrodatný.